

SYMPOSIUM 8 MAART 2019 IISG AMSTERDAM

## Uit liefde voor de wereld

16.00 - 19.00 uur

Hannah  
Arendt

Rosa  
Luxemburg

### Symposium 8 maart 2019 - IISG Amsterdam

#### Uit liefde voor de wereld - Rosa Luxemburg en Hannah Arendt

In haar lezing 'Het luchtige van de zwaarte', die Anneke Brassinga enkele uren voor de aanslagen in Parijs in 2015 hield, spreekt ze met grote bewondering over de 'poëzie' van de brieven van Rosa Luxemburg: 'Het is niet bedoeld als poëzie, het is dichtelijk leven en oog hebben voor heel andere dan de persoonlijke of de literaire dimensie.'

Denker, schrijver, muzikkenner, natuurliefhebber en politiek activist Rosa Luxemburg (1871 – 1919) schreef niet alleen brieven, maar ook talloze essays, krantenartikelen en filosofische studies, waarin ze haar leven lang bleef vechten voor rechtvaardigheid, vrijheid en vrede. Tijdens haar veelbewogen leven toonde ze zich een charismatische vrouw, die niet alleen in politiek, maar ook diepgaand in kunst, literatuur, muziek en natuur was geïnteresseerd. Ze kwam meerdere keren naar congressen in Nederland, was bevriend met Henriette Roland Holst en Herman Gorter, en leerde Aletta Jacobs via de Internationale vredesbeweging kennen.

De vermaarde filosoof Hannah Arendt (1906 – 1975) schreef dat een ieder die in filosofie en politiek geïnteresseerd is niet om Rosa Luxemburg heen kan. In 2019 is het honderd jaar geleden dat Rosa Luxemburg in Berlijn werd vermoord. Haar leven en dood houdt de gemoederen nog steeds bezig; hoogste tijd om bij haar leven en werk, en deze tragische gebeurtenis, stil te staan.

De nalatenschap van Rosa Luxemburg bestaat uit een grote verzameling prachtige brieven, vele pamfletten, essays, krantenartikelen en enkele omvangrijke economische studies waarin zij de theorie van Karl Marx poogt aan te vullen en te bekritisieren. Het IISG in Amsterdam beschikt over veel originele brieven en foto's van Rosa Luxemburg, hetgeen topstukken in de collectie zijn. Dit project biedt een unieke gelegenheid om deze belangrijke documenten uit het archief te ontsluiten.

Na haar dood raakte Luxemburg - en met name haar werk - buiten beeld omdat ze vaak alleen nog tot icoon werd verklaard en niet bestudeerd of echt begrepen werd. Ze kende

in die zin hetzelfde lot als veel vrouwelijke denkers. Nu is de tijd rijp te kijken wie zij echt was en op welke manier haar werk een bijdrage kan bieden bij het nadenken over hedendaagse noodzakelijke veranderingen op sociaal-filosofisch, literair en ecologisch gebied.

Zowel Rosa Luxemburg als Hannah Arendt zijn onlangs door Filosofie Magazine opgenomen in een overzicht met belangrijke denkers. Zij thematiseren beiden democratie, vrijheid van andersdenkenden, pluraliteit in het politieke leven, spontaniteit in handelen, gelijke toegang tot scholing en rechten, en gaan uit van het belang van kritisch en zelfstandig denken zodat van onderop initiatieven ontstaan die gericht zijn op verandering. Ook achtten zij het de taak van politici, schrijvers en kunstenaars om mensen te inspireren



### **Symposium 8 maart 2019**

Sprekers zijn gevraagd een voordracht te houden over Rosa Luxemburg en/of Hannah Arendt, toegespitst op de vraagstelling van het symposium

“Hoe inspireren Luxemburg en Arendt bij hedendaagse vraagstukken over onderwijs, economie, ecologie en gelijke verdeling?”

*Sprekers (meesten hebben reeds toegezegd)*

- Rosi Braidotti, internationaal bekend filosoof over gender en humaniteit
- Marja Vuijsje, schrijver; over de literaire kracht van de Brieven van RL
- Ewald Engelen, columnist en professor aan de UvA; over ecologie en economie
- Heidi Dorudi, schrijver en filosoof; over Hannah Arendt en vrijheid

- Pepijn Brandon, historicus VU en IISG; over economische theorie
- Eva Rovers, kunsthistoricus en schrijver; over urgentie en spontane actie
- Nadia Bouras, historicus Universiteit van Leiden; over kolonialisme
- Joke J. Hermsen, schrijver en filosoof; over vrijheid, amor mundi en pluraliteit bij RL en HA
- Brenda Ottjes, organisator; over Luxemburg en haar invloed op feminisme
- Leo Lucassen, directeur IISG en wetenschapper; openingswoord en toelichting op het exposeren van de archiefstukken

### *Expositie*

Exposeren originele brieven en foto's uit het IISG-archief

### **Organisatie**

- Het **IISG**, internationaal instituut voor sociale geschiedenis Amsterdam, verzorgt het ontsluiten van de archiefstukken en het exposeren daarvan op 8 maart tijdens het symposium. De grote zaal wordt voor het symposium beschikbaar gesteld en de publiciteit wordt door het IISG geregeld.
- De stichting **Amor Mundi** is onlangs opgericht met als doel het stimuleren van 'liefde voor de wereld' (dit begrip is ontleend aan filosoof Hannah Arendt) met activiteiten die verbindingen leggen tussen kunst, literatuur, filosofie en maatschappelijk engagement.